

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Josefem Strakou ve věci

žalobce: **W. S.**
státní příslušník Afgánské islámské republiky
t. č. v X

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**
sídlem Křížíkova 279/8, 186 31 Praha 8

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2021, č. j. KRPS-278847-40/ČJ-2021-010022-ZZC,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

1. Žalobce během roku 2021 přicestoval z Afghánistánu do Rumunska, kde podal žádost o mezinárodní ochranu. S pomocí převaděčů se snažil v přívěsu kamionu dostat do Německa, ale na území České republiky ho dne 4. 11. 2021 zadržela hlídka cizinecké policie. Žalobce při zadržení nepředložil cestovní doklad, ani doklad totožnosti, ani žádné povolení k pobytu. Tvrdil však, že se narodil dne 31. 12. 2003 a je nezletilý. Z tohoto důvodu byl žalobci ustanoven jako procesní opatrovník orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“). Žalovaná poté žalobce zajistila podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, neboť byl důvod se domnívat, že žalobce neoprávněně vstoupil na území České republiky nebo zde neoprávněně pobývá.
2. Dne 5. 11. 2021 byl žalobce za přítomnosti tlumočníka a pracovníce OSPOD vyslechnut za účelem podání vysvětlení. Uvedl, že se narodil dne 3. 4. 2006. Jeho matka, otec, tři bratři a dvě sestry žijí v Afghánistánu ve městě T., okres T.. Od svých osmi let začal navštěvovat

školu v T., kvůli válce však chodil do školy pouze čtyři roky. Poté pracoval tři roky jako zahrádkář a sklízel granátová jablka. Afghánistán opustil před šesti měsíci kvůli válce. Chtěl odcestovat do Evropy, bylo mu jedno kam, protože je tam bezpečno a chtěl by se tam vzdělávat. Rodina zůstala v Afghánistánu, rodiče neměli dostatek peněz, proto mu peníze na cestu půjčil jeho bratranec. Při cestě z Afghánistánu neměl žádný doklad, ani mu nebyl žádný vydán. Cestu započal z Afghánistánu do Íránu, odsud do Turecka, kde pobýval asi měsíc. Z Turecka pak vstoupil na území Evropské unie, nejprve do Řecka, následně pokračoval do Makedonie, Srbska a Rumunska, kde mu byly při zadržení policií sejmuty otisky prstů. Následně s pomocí převaděče nastoupil do kamionu, který jej měl odvézt do Německa. Vždy využíval služby převaděčů, kteří jsou v každé zemi. Dále uvedl, že v žádné zemi nepožádal o azyl. V České republice nemá adresu místa pobytu, na které by se mohl zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, ani nemá finanční prostředky na složení záruky. K dotazu, zda je schopný dokázat, že je mu 15 let, když nemá žádný doklad, žalobce uvedl, že mu je skutečně 15 let a že nemá problém s tím, aby byl poslán na lékařské vyšetření.

3. Z výsledků vyhledávání v systému EURODAC ze dne 5. 11. 2021 vyplynulo, že na základě otisků prstů byla zjištěna shoda se záznamem žadatele o mezinárodní ochranu ze dne 14. 10. 2021 v Rumunsku.
4. Rozhodnutím žalované ze dne 5. 11. 2021, č.j. KRPS-278847-19/ČJ-2021-010022, byl žalobce zajištěn na dobu 14 dnů podle § 129 odst. 1, 3, 4 a 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění zákona č. 274/2021 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). Na základě výsledků vyhledávání v systému EURODAC dospěla žalovaná k závěru, že existuje reálný předpoklad předání žalobce podle nařízení Dublin III do Rumunska. Zároveň shledala, že existuje důvodná pochybnost o věku uváděném žalobcem, a to jednak pro jeho zjevnou mentální vyspělost, kterou měla možnost posoudit při provedeném podání vysvětlení, ale pro i fyzickou vyspělost, podle které se žalobce vzrůstem a celkovou tělesnou konstitucí jeví jako dospělá osoba. Žalovaná upozornila, že žalobce nepravdivě uvedl, že nežádal o mezinárodní ochranu, a stejně tak se může snažit uvést správní orgán v omyl i ohledně svého věku, jelikož žádný doklad o své nezletilosti nepředložil. Podle žalované rovněž existuje vážné nebezpečí útěku, neboť žalobce dal jasně najevo, že cílem jeho cesty je Německo, ačkoliv nemá oprávnění tam vstoupit. Vzhledem k tomu vznikla žalované důvodná pochybnost, že se žalobce nepodrobí rozhodnutí správního orgánu, který povede řízení o předání zpět na území příslušného členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Uložení mírnějších zvláštních opatření žalovaná neshledala dostačujícím. Rumunsko nesousedí s Českou republikou, a žalobce tak nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu odcestovat. Žalobce nemá v České republice zajištěné místo pobytu, přičemž jeho jednání vyvolává obavy, že pokud by mu byla dána možnost svobodně se pohybovat po území, mohl by vycestovat bez cestovního dokladu, případně by se mohl skrývat nebo vyhýbat správnímu orgánu. Žalovaná upozornila, že žalobce již předtím svévolně opustil tábor pro migranty v Rumunsku se záměrem dostat se ilegálně do Německa. Žalobce navíc nemá dostatečné finanční prostředky k pobytu na území ani ke složení finanční záruky.

5. Proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2021 podal žalobce správní žalobu, která byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2021, č. j. 45 A 5/2021- 21 (dále jen „předchozí rozsudek“). Soud se v předchozím rozsudku ztotožnil se závěry žalované, že existují důvodné pochybnosti o žalobcově věku, které je třeba odbornými metodami rozptýlit. Soud rovněž shledal, že v žalobcově případě je vysoce pravděpodobné, že by bylo ohroženo zabezpečení jeho dostupnosti pro případné předání do jiného členského státu, a proto nepřicházelo v úvahu uložení zvláštních mírnějších opatření namísto zajištění.
6. Za účelem zjištění žalobcova skutečného věku žalovaná požádala Oblastní nemocnici Mladá Boleslav o provedení rentgenu levé klíční kosti, jehož snímek byl uložen na CD, které žalovaná následně zaslala Kriminalistickému ústavu Praha a požádala jej o posouzení tohoto rentgenu za účelem stanovení věku. Kriminalistický ústav Praha vydal dne 8. 11. 2021 pod č. j. KRPS-278847-36/ČJ-2021-010022-ZZC oborné vyjádření (dále jen „**odborné vyjádření Kriminalistického ústavu**“). V něm se uvádí, že u předloženého rentgenového snímku byl vyhodnocován stav osifikace hrudního konce levé klíční kosti za použití klasifikace Schmeling v modifikaci Kellinghaus, a dále vyhodnocoval stupeň osifikace hlavice levé kosti pažní a acromiomu levé lopatky dle klasifikace Schaefer. Dle tohoto posouzení všechny zkoumané kosti (kost klíční levá, kost pažní pravá, lopatka levá) odpovídají stupni 4. dle závěru předmětného odborného vyjádření lze předpokládat, že věk osoby, jejíž rentgenový snímek byl předložen, je vyšší než 18 let, to ovšem za předpokladu, že u daného jedince nedošlo k výraznější retardaci či progresi kostního vývoje např. v důsledku onemocnění nebo výrazně nepříznivých socioekonomického odhadu. Žalobcem udávaný věk (15 let a 7 měsíců) se dle předmětného odborného vyjádření nachází pod dolní hranicí uvedeného odhadu.
7. Žalovaná rovněž požádala Správu uprchlických zařízení Bělá pod Bezdězem o provedení sociálního pohovoru a sociálního posouzení, na základě čehož byl s žalobcem proveden (opět za přítomnosti tlumočnicka a pracovnice OSPOD) pohovor. Dle zprávy Ing. M. B. ze dne 12. 11. 2021 (dál též „**zpráva o sociálním posouzení**“) byl žalobce při pohovoru tichý, klidný, spíše stydlivý, sdělil, že je mu 15 let, je praktikující muslim, umí číst a psát paštó (*paštštinou – pozn. soudu*), darí (*afghánské perštíně – pozn. soudu*) jen rozumí. Dále sdělil skutečnosti týkající se jeho cesty z Afghánistánu do Evropy, jež se rámcově shodovaly s tím, co uvedl při podání vysvětlení dne 5. 11. 2021. Kromě toho v průběhu pohovoru vypověděl, že jeho cílovou zemí je Francie, kde žijí jeho bratřanci a kde má ještě nějaké známé. Dále uvedl, že jeho dva starší bratři byli zabití Tálibánem, má také dvě sestry, z nichž jedna je starší. Jeho otec měl strach, aby nebyl zabit, proto mu pomohl bratranec, aby mohl odcestovat, a zaplatil za něj 6 000 €, aby mohl využít pomoci převaděčů. V Afghánistánu chodil čtyři roky do školy a pomáhal na rodinné farmě. V závěru zprávy o sociálním posouzení je konstatováno, že „[z]e *sociálního pohovoru bylo zjištěno, že klient [žalobce] nemá reálné představy o svém životě a v těch představách žije. Emočně a mentálně se spíše jeví jako adolescent. sociálního pohovoru a chování se klient [žalobce] jeví jako mladistvý, tak jak udává.*“
8. Žalovaná následně podala žádost o vyšetření žalobce na příjmové ambulanci pediatrie v Oblastní nemocnici Mladá Boleslav. Toto vyšetření provedl dne 16. 11. 2021 pediatr MUDr. J. O., který průběh vyšetření zaznamenal v ambulantní zprávě (dále jen „**zpráva pediatra**“). V předmětné zprávě se konstatuje, že pediatr se dotazy pokusil zjistit žalobcovu osobní i rodinnou anamnézu, změřil jej, zvážil a vyšetřil, přičemž neshledal žádné poruchy

zdravotního stavu. Stupeň vývoje žalobce klasifikoval nejvyšším stupněm 5 (viz údaj G5, P5), přičemž vyslovil závěr, že „[d]le provedeného vyšetření není důvod se domnívat, že by byl pacient nezletilý, zvláště k přihlédnutí k vyšetření kostního věku, plně dospělému genitálu. Z odběru anamnézy není podezření na onemocnění, které by urychlovalo kostní věk.“

9. Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 11. 2021, č. j. KRPS-278847-40/ČJ-2021-010022-ZZC (dále jen „napadené rozhodnutí“) jímž podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců prodloužila dobu zajištění žalobce za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III o 30 dní. Žalovaná dospěla na základě odborného vyjádření Kriminalistického ústavu, zprávy o sociálním posouzení a zprávy pediatra k závěru, že se podařilo prokázat žalobcův skutečný věk, a prosto s ním bude nadále jednat jako se zletilou osobou. Žalovaná dále shledala, že jsou naplněny veškeré podmínky pro trvání zajištění, jelikož stále hrozí reálné nebezpečí, že by se žalobce v případě propuštění dobrovolně nenavrátil do Rumunska, kde podal žádost o mezinárodní ochranu. Podle žalované totiž v žalobcově případě existuje vážné nebezpečí jeho útěku do Německa. Žalovaná nepřistoupila k uložení mírnějších opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců s tím, že od vydání rozhodnutí ze dne 5. 11. 2021 nenastaly žádné nové skutečnosti, které by jakkoliv změnilly poměry žalobce.
10. Proti tomuto rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

11. Žalobce v žalobě namítá, že žalovaná měla vydat nové rozhodnutí o zajištění cizince podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III, nikoliv pouze rozhodnutí o prodloužení doby zajištění podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Žalobce upozorňuje, že ačkoliv i rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2021 odkazuje na § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, z jeho odůvodnění je patrné, že účelem zajištění bylo výhradně zjištění jeho skutečného věku ve smyslu § 129 odst. 5 téhož zákona. Tomu podle žalobce odpovídá i postup žalované, která po vydání rozhodnutí ze dne 5. 11. 2021 neučinila žádné kroky k jeho předání podle nařízení Dublin III.
12. Žalobce dále namítá, že žalovaná dostatečně nezjistila skutkový stav věci a neodstranila pochybnosti o jeho skutečném věku. Žalobce tvrdí, že mu je pouhých 15 let, přičemž nesouhlasí se závěry odborného vyjádření Kriminalistického ústavu a zprávy pediatra, že je osobou zletilou. Ve vztahu k odbornému vyjádření Kriminalistického ústavu žalobce upozorňuje, že existují značné pochybnosti o spolehlivosti určení chronologického (kalendářního) věku na základě zkoumání rentgenu klíčních kostí metodou Schmelinga a Kellinghause. V tomto ohledu odkazuje na studii „*Reliability of Schmeling's stages of ossification of medial clavicular epiphyses and its validity to assess 18 years of age in living subjects*“ publikovanou dne 21. 5. 2012 v časopise International Journal of Legal Medicine, kterou předkládá k žalobě, a podle které je velmi obtížné jednoznačně identifikovat pět stádií osifikace mediálních epifýz (*koncových částí – pozn. soudu*) klíční kosti. Žalobce navíc podotýká, že podle odbornému vyjádření Kriminalistického ústavu lze pouze předpokládat, že je osobou starší 18 let, a proto nejde o jednoznačný závěr o jeho zletilosti. Žalobce dále namítá, že se žalovaná vůbec nevypořádala se zprávou o sociálním posouzení, podle které se jeví jako mladistvý. Ke zprávě pediatra pak žalobce uvádí, že tato postrádá jakékoliv podrobnější odůvodnění. Podle žalobce tak žalovaná při zjišťování jeho skutečného věku postupovala v rozporu s požadavky nálezu Ústavního soudu ze dne

7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, a praxí doporučenou Výborem pro práva dítěte.

13. Žalobce rovněž namítá, že v jeho případě by postačovalo uložení mírnějšího opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Zejména je přesvědčen, že mu žalovaná mohla v koordinaci se Správou uprchlických zařízení uložit povinnost zdržovat se v jednom z přijímacích či pobytových středisek a v určené době zde být přítomen za účelem provedení pobytové kontroly ve smyslu § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Umístěním v pobytovém středisku by bylo zároveň možné dosáhnout toho, aby byl pro správní orgán dostupný pro další úkony v řízení. Žalobce vysvětluje, že v pobytových střediscích musí cizinci registrovat každý svůj příchod a odchod na vrátnici, a Ministerstvo vnitra tak má dlouhodobě vcelku detailní přehled o tom, kde se konkrétní osoba nachází, respektive kdy naposledy středisko opustila. Možnost využít alternativy k zajištění umístěním přímo do pobytového střediska podle žalobce vyplývá i z důvodové zprávy k zákonu č. 176/2019 Sb., který novelizoval zákon o pobytu cizinců. Možnost využití Příjímacího střediska Zastávka u Brna jako alternativu k zajištění nejen ve vztahu k rodinám s dětmi, ale i ve vztahu k dalším zranitelným skupinám přitom potvrdil i Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v rozsudku ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019 - 60. Argument, že žalobce nemá na území bydliště, a proto nelze v jeho případě uložit zvláštní opatření, tedy podle něj nemůže obstát.
14. Žalovaná se žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě odkazuje na závěry napadeného rozhodnutí, na nichž setrvává.

III. Posouzení věci soudem

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
16. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez jednání, neboť účastníci jednání ve stanovené lhůtě nenavrhli a soud jej nepovažoval za nezbytné.

Prodloužení doby zajištění namísto vydání nového rozhodnutí

17. Soud se předně zabýval námitkou, že žalovaná měla namísto rozhodnutí o prodloužení doby zajištění § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců vydat nové rozhodnutí o zajištění podle § 129 odst. 1 téhož zákona.
18. Z výrokové části rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2021 jednoznačně vyplývá, že žalobce byl zajištěn podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 5 zákona o pobytu za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III. V odůvodnění pak žalovaná podrobně posoudila reálný předpoklad dosažení účelu zajištění (tedy předání žalobce do Rumunska) a existenci vážného nebezpečí žalobcova útěku do Německa, kam měl původně namířeno (srov. § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Žalovaná dále vysvětlila, že důvodem zajištění je rovněž zjištění skutečného věku žalobce, o němž měla vzhledem k jeho mentální a fyzické vyspělosti důvodné pochybnosti (srov. § 129 odst. 5 větu druhou zákona o pobytu cizinců). Neobstojí proto tvrzení žalobce, že byl původně zajištěn toliko za účelem zjištění jeho skutečného věku. Pokud by ostatně současně neexistoval „hlavní“ účel zajištění, kterým je předání cizince podle nařízení Dublin III (srov. podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), nebylo by možné o zajištění žalobce za účelem zjištění jeho skutečného věku

vůbec uvažovat. Argumentoval-li žalobce tím, že žalovaná po vydání rozhodnutí ze dne 5. 11. 2021 neučinila k jeho předání podle nařízení Dublin III žádné kroky, pak soud konstatuje, že bylo především v zájmu žalobce, aby se nejdříve vyjasnila otázka jeho (ne)zletilosti, která má zcela zásadní význam nejen z hlediska procesního, ale též z hlediska pobytového (přístup ke vzdělání, vhodnému ubytování, sociální a psychologické asistenci atd.; srov. body 19–22 předchozího rozsudku). Navíc není pravdou, že by žalovaná od vydání rozhodnutí ze dne 5. 11. 2021 žádné relevantní kroky nečinila, neboť z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 24. 11. 2021 byla odeslána žádost o jeho přijetí zpět do Rumunska. Tento žalobní bod je proto nedůvodný.

Využití mírnějších opatření

19. Pokud jde o žalobní námitku, že postačovalo uložení mírnějšího opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců, tuto žalobce formuloval zcela totožně jako v žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2021. Není přitom úlohou soudu, aby opakovaně vysvětloval důvody, pro které byla argumentace žalobce shledána lichou, mylnou a vyvrácenou, pokud závěry správních orgánů v tomto směru ob stojí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013 - 128, bod 16), resp. pokud není důvod odchytil se od závěrů učiněných v rámci předchozího soudního přezkumu. Soud neshledal, že by od vydání rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2021 nastala z hlediska § 123b či § 123c zákona o pobytu cizinců v poměrech žalobce jakákoliv změna. Žalobce ostatně takovou skutečnost ani sám netvrdil. Soud proto setrvává na svém předchozím závěru, že v žalobcově případě nelze zvláštní opatření namísto zajištění uložit, přičemž v podrobnostech odkazuje na zevrubné vypořádání této námitky v bodech 34 až 42 předchozího rozsudku.
20. Navíc nelze pominout, že podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců „[p]olicie **zvláštní opatření** za účelem vycestování **neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu** nebo o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.“ Z uvedeného vyplývá, že pokud by žalobce skutečně byl nezletilým cizincem (jak tvrdí), pak by uložení zvláštního opatření vůbec nebylo možné. Je proto ironií, že se žalobce na jednu stranu dovolává toho, že není zletilý, ale na druhou stranu se dovolává aplikace zákonného ustanovení, které je určeno primárně zletilým cizincům (resp. které na cizince bez doprovodu může být aplikováno pouze v případě jejich zletilosti).
21. S ohledem na uvedené je tento žalobní bod rovněž nedůvodný.

Závěr o určení zletilosti

22. Jádrem sporu je v posuzované věci otázka, zda ob stojí závěr žalované o zletilosti žalobce.
23. V souvislosti s tímto žalobním bodem se žalobce mj. dovolává závěrů nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, v němž byly shrnuty procesní záruky vztahující se ke zjišťování věku cizince. Jednou z těchto záruk je též požadavek, aby po dobu provádění zdravotnických úkonů byl přítomen pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí a tlumočník, a aby měl cizinec možnost seznámit se s výsledky lékařského vyšetření a vyjádřit se k nim. Jak přitom plyne z obsahu správního spisu, žalovaná tomuto požadavku dostála, neboť při vyšetřeních prováděných osobně na žalobci byl přítomen tlumočník i pracovnice OSPOD, přičemž v žádném ze spisových podkladů není zaznamenáno, že by průběh vyšetření byl ovlivňován jazykovou bariérou. Žalobce přitom měl možnost vyjádřit se jak k průběhu jednotlivých vyšetření, tak i k podkladům z těchto vyšetření vzešlých, tohoto práva však nevyužil, naopak do záznamu o seznámení

s podklady pro vydání rozhodnutí za přítomnosti tlumočníka uvedl, že se k nim nebude vyjadřovat. Soud proto konstatuje, že k samotnému provádění jednotlivých úkonů při zjišťování žalobcova věku nelze mít zásadních výhrad.

24. Soud souhlasí s žalobcem, že ve zmiňovaném nálezu Ústavního sp. zn. II. ÚS 482/21 byl vysloven nosný závěr, že při zjišťování věku se nelze spolehnout pouze na využití jediné medicínské metody, ale je třeba využít i metod jiných. Soud nicméně shledal, že žalovaná tomuto požadavku dostála. Závěr žalované se totiž opírá o výsledky tří různých druhů vyšetření:

25. Prvním z podkladů týkajících se vyšetření žalobcova věku je odborné vyjádření Kriminalistického ústavu. Jak již bylo zmíněno výše (viz bod 6 tohoto rozsudku), toto odborné vyjádření vychází ze dvou různých metod: Jednak z metody Schmeling v modifikaci Kellinghaus vycházející ze stupně osifikace hrudního konce levé klíční kosti, a dále z metody Schaefer vycházející ze stupně osifikace hlavice levé kosti pažní a acromionu levé lopatky. Soud přitom nezpochybňuje tvrzení žalobce, že správnost závěru učiněného na základě použití těchto metod může být ovlivněna řadou faktorů, ať už jde o kvalitu radiografického snímku, obtíže při interpretaci výsledků či kvalifikaci obsluhujícího personálu. Z tohoto důvodu soud nepřistoupil k provedení důkazu žalobcem předloženým odborným článkem *Reliability of Schmeling's stages of ossification of medial clavicular epiphyses and its validity to assess 18 years of age in living subjects*, neboť žalobce tento důkazní prostředek navrhl právě k prokázání svého tvrzení, že tyto metody mají určité limity a nelze na ně nekriticky spoléhat, neboť jsou založeny na určitém odhadu – to ale soud nijak nezpochybňuje. Zde soud naopak považuje za nutné zdůraznit, že v zásadě žádná vědecká metoda není zcela „stoprocentní“, nýbrž vychází z určitých pravděpodobností získaných na porovnávání různých výsledků, přičemž za nejspolehlivější je nutno považovat takové metody, které v rámci dosaženého stavu poznání vykazují nejmenší odchylky, popř. nejméně chyb. V této souvislosti stojí za zmínku, že žalobce ze zmiňovaného článku v žalobě výslovně cituje (viz str. 3 žaloby) pasáž, podle níž se právě užití metody osifikace mediálních epifýz klíční kosti doporučuje k posouzení, zda jedinec skutečně dosáhl plnoletosti (byť s dovětkem, že jednoznačná identifikace je obtížná). Žalobcem citovaná část tak paradoxně spíše podporuje závěr, že metoda Schmeling v modifikaci Kellinghaus je z dostupných metod považována spíše za „spolehlivější“. Skutečnost, že zmiňovaná metoda je vnímána jako vědecky platná, otestována validačními studiemi a že vykazuje chyby v mezích akceptované tolerance, ostatně připouští i veřejně dostupná odborná literatura (viz např. *Praktická příručka úřadu EASO k posuzování věku* z roku 2018, str. 57, veřejně dostupná na https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Practical_Guide_Age_Assessment_2018_CS.pdf).

S ohledem na uvedené soud nemůže přijmout žalobcem podsouvaný závěr, že validita odborného vyjádření Kriminalistického ústavu měl být zpochybněna jen proto, že k jeho vypracování bylo užito metod založených pouze na kvalifikovaném odhadu. Tím méně v situaci, kdy žalobcem zpochybněvaná metoda Schmeling v modifikaci Kellinghaus nebyla jedinou užitou metodou, neboť odborné vyjádření Kriminalistického ústavu vycházelo ještě i z metody Schaefer (založené na analýze hlavice pažní kosti a acromionu lopatky), čili výsledné posouzení reflektuje dva různé přístupy. Platnost přijatého závěru byla navíc podmíněna tím, že u vyšetřované osoby (žalobce) nedošlo k výraznější retardaci či progresi kostního vývoje v důsledku onemocnění či výrazně nepříznivých socioekonomických podmínek. Nutno podotknout, že žalobce nevznosl žádné konkrétní výhrady vůči vlastnímu obsahu odborného vyjádření Kriminalistického ústavu, např. nenamítal nic proti

kvalitě užitého rentgenového snímku (jehož vyobrazení je do odborného vyjádření vloženo a jenž je též uložen na samostatném CV nosiči ve správním spisu). Vezme-li soud navíc v úvahu, že Kriminalistický ústav Praha je veřejný znalecký ústav v příslušném oboru, neshledává žádný relevantní důvod, proč by se měl domnívat, že předmětné odborné vyjádření by mělo vykazovat některou z chyb, k nimž v obecné rovině při užití dané metody může dojít. Odborné vyjádření Kriminalistického ústavu je tedy zcela použitelným podkladem pro zkoumání žalobcova věku. V ní uvedený závěr o tom, že lze předpokládat, že věk žalobce je vyšší než 18 let, je tudíž nutno vnímat jako kvalifikovaný odhad.

26. Dalším podkladem týkajícím se vyšetření žalobcova věku je zpráva pediatra, z jejíhož obsahu mj. vyplývá, že pediatr na základě provedeného vyšetření vyloučil podezření na onemocnění urychlující kostní věk, což posiluje validitu odhadního závěru odborného vyjádření Kriminalistického ústavu. V této souvislosti soud nepřisvědčuje žalobní námitce, že není zřejmé, jaké metody pro určení věku byly pediatrem použity a jaké jsou relevantní. Jak bylo již uvedeno výše (srov. bod 8 tohoto rozsudku), ve zprávě pediatra je dostatečně zaznamenáno, jaké konkrétní úkony pediatr provedl (změřil, zvážil a vyšetřil žalobce a dotázal se na rodinnou anamnézu), co při diagnostice zohlednil (vývoj genitálu klasifikovaný nejvyšším stupněm G5, P5), s čím tato zjištění konfrontoval (přihlednutí k vyšetření kostního věku) a k jakému závěru dospěl (není důvod se domnívat, že by vyšetřovaná osoba byla nezletilá a že není podezření na onemocnění urychlující kostní věk). Zpráva pediatra tudíž představuje relevantní a přezkoumatelný podklad pro vydání rozhodnutí. Soud dává žalobci zčásti zapravdu potud, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejsou explicitně vypořádána otázky relevance zprávy pediatra. Podstatné však je, že z obsahu zprávy pediatra (jež je součástí správního spisu) jsou použité metody i jejich relevance dovoditelné, proto soud považuje zmiňovanou neúplnost odůvodnění pouze za dílčí formální nedostatek, který je překlenutelný interpretací. Zpráva pediatra je tudíž rovněž zcela použitelným podkladem pro zkoumání žalobcova věku, přičemž ve spojení s odborným vyjádřením Kriminalistického ústavu tvoří dvojici důkazů podporujících závěr o žalobcově zletilosti.
27. Posledním podkladem k vyšetření žalobcova věku je zpráva o sociálním posouzení, jež (na rozdíl od předchozích dvou podkladů) představuje podklad nemedicínský. Tím, že žalovaná nechala tento podklad obstatat, dle soudu vyhověla požadavkům v žalobě zmiňovaného nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, aby k posouzení věku cizince byl obstarán i podklad, který není založen jen na lékařském zkoumání těla, nýbrž i na zkoumání psychické vyspělosti. Soud se přitom nedomnívá, že by zpráva o sociálním posouzení představovala natolik silný důkaz o žalobcově nezletilosti, jak je zdůrazňováno v žalobě. V předmětné zprávě je na základě výsledků pohovorů vedených s žalobcem pouze konstatováno, že tento „*nemá reálné představy o svém životě a v těch představách žije. Emočně a mentálně se spíše jeví jako adolescent. Dle sociálního pohovoru a chování se klient [žalobce] jeví jako mladistvý, tak jak udává.*“ Tento závěr je však nutno hodnotit v kontextu žalobcova životního příběhu. Jak totiž žalobce vypověděl, v průběhu svého života absolvoval pouze čtyři roky školní docházky (zahájené navíc až v osmi letech) a poté se živil prací v zemědělství. Jde tedy o osobu, která se institucionálního vzdělávání zúčastnila jen ve velmi omezeném rozsahu, tedy zhruba jen v době od osmi do dvanácti let. Soud považuje za obecně známou skutečnost (notorietu), že školní docházka představuje významnou fázi socializace jedince, která zásadním způsobem ovlivňuje jeho psychický vývoj. Z tohoto hlediska se na žalobcově

psychosociálním vývoji nepochybně muselo notně projevit, že absolvoval pouze čtyři roky školní docházky. V tomto kontextu soud považuje za logické vyznění zprávy o sociálním posouzení, že se žalobce jeví jako adolescent či mladistvý, neboť jde o výsledek vývoje v socioekonomickém prostředí, v němž žalobce dle vlastních tvrzení vyrůstal. V tomto směru se průběh sociálního pohovoru s žalobcem logicky musel značně odlišovat od obdobně vedeného pohovoru s průměrným jedincem vyrůstajícím v zemi Evropské unie, který absolvoval povinnou školní docházku v délce okolo devíti let (resp. v případě žalobcem uváděného věku 15 let by ji zpravidla završoval). Totéž platí i ve vztahu k poznatku, že žalobce „nemá reálné představy o svém životě a v těch představách žije“, neboť i toto je ovlivněno socioekonomickým prostředím žalobcova původu, jakož i skutečností, že absolvoval cestu přes dva kontinenty skrz systém převaděčů. Člověk s takovou zkušeností logicky bude mít jinak utříděné představy o své budoucnosti. S ohledem na uvedené má soud za to, že i když se vyznění zprávy o sociálním posouzení kloní spíše k závěru o žalobcově nezletilosti, pak tento závěr nelze příliš přeceňovat a naopak jej je třeba hodnotit jako méně vypovídající než předchozí dva podklady medicínské. Z tohoto důvodu soud nemůže přisvědčit žalobní námitce, že by zpráva o sociálním posouzení byla důkazem, jenž by založil natolik relevantní pochybnosti o jeho věku, aby muselo být přistoupeno k domněnce o nezletilosti. Pokud by soud přistoupil na úvahovou konstrukci popsanou v žalobě, pak by to vedlo ke zcela absurdním vyústěním, neboť právními předpisy stanovený požadavek chronologického věku nejméně 18 let by se posunul do té roviny, že za nezletilého by musel být považován každý, jehož sociální vyzrálост by neodpovídala obvyklému stupni vývoje osob ve věku 18 let. Tím by byly zcela nedůvodně favorizovány osoby pocházející ze složitých socioekonomických poměrů (např. právě osoby s neúplným základním vzděláním). Jiná situace by samozřejmě nastala, pokud by nižší úroveň sociálního vývoje byla důsledkem zdravotního omezení, což však není případ nyní posuzované věci (ostatně ani žalobce se takové skutečnosti nedovolával).

28. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že opatřila-li žalovaná za účelem vyjasnění otázky žalobcovy (ne)zletilosti tři podklady, z nich dva byly povahy medicínské (odborné vyjádření Kriminalistického ústavu a zpráva pediatra) a jeden povahy nemedicínské (zpráva o sociálním posouzení), a současně při jednotlivých vyšetřeních zajistila žalobci osobní přítomnost tlumočníka i zástupce OSPOD, pak tím dostala základním požadavkům judikatury na zjištění věku. Jestliže dva ze tří podkladů opatřených žalovanou se kloní k závěru, že žalobce je zletilý, zatímco ke zletilosti se kloní pouze jeden z podkladů, jenž navíc disponuje nejméně vypovídající hodnotou, pak lze dospět k závěru o převaze důkazů podporujících závěr o žalobcově zletilosti, kdy současně nejsou dány natolik relevantní pochybnosti, aby bylo nutno se přiklonit k domněnce o žalobcově nezletilosti.
29. Soud navíc nemohl přehlédnout, že žalobce ohledně data svého narození uváděl zcela odlišné údaje. Při zadržení dne 4. 11. 2021 žalobce uvedl jako datum svého narození 31. 12. 2003, nicméně při podání vysvětlení dne 5. 11. 2021 již uváděl datum narození 3. 4. 2006. S přihlédnutím k výrazné odlišnosti dat 31. 12. 2003 a 3. 4. 2006 (jde o zcela jiný rok, měsíc i den) soud považuje za krajně nepravděpodobné, že by tento rozdíl byl vyvolán například jen důsledkem chyby v tlumočení nebo v důsledku přereknutí či přeslechnutí. Soud se naopak přiklání k závěru, že žalobce o datu svého narození vypovídal klamavě, k čemuž by ovšem sotva měl motivaci, pokud by byl skutečně nezletilý. Soud má proto důvod se domnívat, že tvrzení žalobce o jeho věku je nevěrohodné, což posiluje závěr o převaze skutečností podporujících závěr o jeho zletilosti. (Nutno podotknout, že značný rozptyl o datech narození není zdaleka jediný rozpor naznačující nevěrohodnost výpovědi –

žalobce například při podání vysvětlení dne 5. 11. 2021 uvedl, že má v Afghánistánu tři bratry, z nichž jednomu je 24, druhému 19 a třetímu 14 let, nicméně při pohovoru v rámci sociálního posouzení hovořil o čtyřech bratrech, z nichž dva měli být zabiti Tálibánem).

30. Soud proto dospěl k závěru, že žalobní bod brojící proti závěru o určení zletilosti je nedůvodný.
31. Soud nicméně považuje za vhodné zdůraznit, že závěr žalované o posouzení této otázky je v odůvodnění napadeného rozhodnutí popsán velmi zkratkovitě a značně nepřesvědčivě. Konstatování na str. 4 napadeného rozhodnutí o tom, že „[n]a základě výše uvedených odborných posouzení se podařilo prokázat cizincův skutečný věk a dále se s ním bude jednat jako s osobou dospělou“, je velmi zavádějící a posouvá napadené rozhodnutí na samou hranici přezkoumatelnosti. Žalobcův skutečný věk se totiž s jistotou prokázat nepodařilo, což ostatně při současném stavu vědeckého poznání ani není zcela možné (dosud totiž neexistuje vědecká metoda schopná určit věk se stoprocentní jistotou). Soud proto musí zmiňovaný závěr žalovaného zkorigovat v tom smyslu, že předmětná odborná posouzení – ve spojení s nevěrohodnými tvrzeními žalobce – představují toliko přesvědčivý řetězec poznatků o tom, že žalobce je s vysokou pravděpodobností osobou straší 18 let, a proto nejsou dány natolik silné pochybnosti, aby bylo nutno aplikovat domněnku o nezletilosti ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21. Jakkoli soud považuje inkriminovanou část odůvodnění napadeného rozhodnutí za značně problematickou a na hraně přezkoumatelnosti, přesto neshledal důvod kvůli tomuto nedostatku napadené rozhodnutí rušit, neboť obsah podkladů ve správním spise umožňuje tento nedostatek překlenout, tudíž se nejedná o nepřezkoumatelnost ve skutečném smyslu, tj. ve smyslu nemožnosti přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76).

Ostatní námitky

32. V samém úvodu žaloby je předestřen výčet vnitrostátních, unijních a mezinárodních právních předpisů, které dle žalobce měla žalovaná porušit. K tomu soud konstatuje, že prostý výčet právních předpisů, který není nijak navázán ke konkrétním skutkovým okolnostem ani právním argumentům, nesplňuje požadavky standardně kladné judikaturou na žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto se jím nelze v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí zabývat (viz např. rozsudky rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 835/2006 Sb. NSS). S ohledem na uvedené nelze „paragrafový seznam“ v bodě II na str. 2 žaloby považovat za řádný žalobní bod, a proto se soud otázkou údajného porušení zde uváděných předpisů blíže nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

33. S ohledem na výše uvedené soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl (výrok I).
34. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. prosince 2021

Mgr. Josef Straka, v. r.
samosoudce